

OBSAH

- 11 Slovo, obraz, predstavenie – Patrik Orišek
20 Z môjho zápisníka – Laco Kerata
- HRY:
- 23 Chrobáci v krabici
45 Kvapky
69 Večera nad mestom
113 Cesta na svadbu tety Anny
157 Na hladine
209 Fantázia
253 Nedeľa
293 Dobro
385 Posledný deň v roku
401 Úzka izba
417 Velvet
- 454 Laco Kerata –
autor, spoluautor, herec a textár
/Súpis inscenácií/

Neskôr, keď sa individuum trochu zorientovalo (niektorí to nazývajú dospievaním), revanšovalo sa Keratovi dvoma či troma rozhlasovými pásmami, v ktorých sa skratkovito prizrelo jeho prozaickým knihám. Keratovi bola na oplátku pridelená režisérska realizácia niekoľkých rozhlasových scenárov, ktoré napísalo individuum. Raz si individuum dokonca spomenulo, že v trenčianskom klube Lúč videlo jeho stokárske predstavenie. Ale kedy to bolo? Dávno, strašne dávno.

Ku Keratovým drámam sa individuum dostalo pomerne neskoro a nachádzalo v nich primárne rozhlasový rozmer, prvotnú brutálnu moc slova neskazenú vizuálnym predstavovaním, čisté zvukové modelovanie sveta, najčistejších priestorov vnútornej predstavivosti. Keratove texty písané pre divadlo individuum vnímalo ako rozhlasové hry, v mysli ich skôr počulo, než videlo. Možno preto, že zvuk mal preň väčšiu moc ako text alebo predstavenie. Nepripúšťalo, že by po divadelnej inscenácii, v ktorej na Zem útočia Martania, ľudia v panike opustili divadlo, bežali domov, zbalili si veci a ukrývali sa na vidieku. Rovnako ani to, že by po zhliadnutí inscenácie zobrali do rúk mačety a začali zabíjať susedov. Divadlo bolo príliš kultivované, zriedené, ukotvené v tradícii, konvenciách (hereckej, scénickej, režisérskej atď.), aby mohlo vzbudzovať akékoľvek nadšenie. A už vôbec nie po filme, ktorý mu zobral časť obecnstva a trikov, respektíve po nesmrteľnom rozprávačstve, slove – hlasu – zvuku, ktorý ako prvý znel, konal, vymedzoval, tvoril ľudský priestor. Ticho neexistuje ani v laboratórnych podmienkach. Oči sú len dodatkom, organizujú svet príliš zložito, zastierajú to, čo skutočne vidia – teda to, ako vidia. Sluch to nedokáže.

Písať s odstupom času o vlastných hrách, to je ako vkročiť do jazera, v ktorom ste už raz plávali a máte pritom pocit, že teraz potrebujete záchranné koleso. Sám som sa do toho dosť hrnul, mysliac si, že človek sa má občas zastaviť, zamyslieť, aj nad sebou samým, aby sa azda preto kamsi ďalej posunul. Ale naraz sa neprestávam diviť nad vlastnou trúfalosťou, chvastúnstvom, nad tým, čo som si v minulosti trúfol, kde sa to tak zvláštne vydarilo a kde to škripe, a čo by sa už asi nemalo zverejňovať.

Možno je na mojom písaní divné aj to, že som si skoro do svojej tridsiatky myslel, že sa budem zaoberať najmä réžiou a herectvom. To, že budem písať texty pre divadlo a robiť to takmer na plný úväzok, to sa tak nejak prihodilo. Tvorba autorského divadla v Stoke bola pre mňa zvláštnym a úžasným obdobím. Také niečo už asi ani nezažijem. Vyjadrovanie sa cez improvizácie mi veľmi vyhovovalo. Ten stav, keď ste v tom úplne ponorený, blúznite, čosi rozprávate, na kohosi reagujete... Niektorí múdri povedali, že je to zvláštny, výnimočný sociálno-psychologický stav. No dobre. Dobre to znie. Zvyčajne to pokračovalo tak, že to najlepšie z improvizovaného, nahratého sa vybralo. Vyberal to zväčša Blaho Uhlár, ale niekedy dal aj na nás. A potom sa to fixovalo, jednoducho povedané, učili sme sa to naspamäť, úplne klasicky. Drilovali, mali sme dohodnuté pravidlá, nástupy, aranžmány, aj keď sa ešte počas hrania tie veci vyvíjali, lebo veď všetci dobre vieme, že divadelné predstavenie je živý organizmus. Niektorí z nás po čase nosievali na skúšky aj výstupy napísané doma. Blaho Uhlár, Jožo Chmel, Inge Hrubaničová aj ja. Niekedy sadli, niekedy nesadli. Moje mnohé vyhovovali, takže ma to povzbudilo k ďalšiemu písaniu.

(Zašuchotanie na posteli.)

MILA Myslíš, že už je veľa hodín?

MILO *(ospalo)* Neviem, cez závesy nič nevidno.

MILA Aha...

MILO Dal by som si čaj.

MILA Včera sme mali... Ale to bol posledný...

MILO Namočme si ten včerajší.

MILA Hm, len neviem, či sme už včera nemali predvčerajší... Vravel si, že si medzi zubami cítil hrudky papiera.

MILO Ale ešte ho vyskúšajme...

MILA Čo keď vrecúško bude smrdieť?

MILO *(neveriacky)* Prečo by, preboha, malo vrecúško od čaju smrdieť?

MILA No, je už v odpadkovom koši.

MILO No a?

MILA Zostali tam ešte aj kosti z kuraťa.

MILO Akého kuraťa?

MILA Minulý týždeň sme mali na obed kura. A jedli sme z neho ešte aj na druhý deň, na raňajky.

MILO *(radostne)* Aha, spomínam si. Nemali sme ryžu.

MILA Nemali.

MILO Ani šalát.

MILA Ani kompót.

MILO Aj tak by som si šiel obzrieť to vrecúško.

MILA Nemáme ani zápalky.

- TIMEA Si ženatý?
- LUKÁŠ Ešte nie!
- TIMEA Jáj, tak nič, nič!
- LUKÁŠ Potom nasadnem do svojho najobrovitán-skejšieho auta a odídem so ženou pestovať normálny spoločný životný štýl vyzretých dospelých osobností. Budem asi inžinierom alebo lekárom a možno aj maliarom. I keď maliar má stále zapackané ruky, ale bude to super život!
- JULIANA (*chvíľu nežne*) O deťoch, detičkách, ste neuvažovali?
- LUKÁŠ To je ešte skoro, veď my sme s mojou novou láskou ešte len také deti!
- JULIANA Áno, si voči sebe nezodpovedný!
- LUKÁŠ Sestričky, mám do detailov premyslené, čo budem robiť, ako budem konať, čo budem ako riešiť až do môjho milého dôchodkového veku.
- TIMEA Za všetko môže neďeľa! Keď niekto nie je hlbavý typ, tak sa stráca vo svojom myšlienkovom a emotívnom portfóliu! Absurdné! (*Vyžíva sa.*) Morózne nihilistické! Absurdno-trúchlivo-moróžno-spektakulárne nihilistické!
- LUKÁŠ Ešteže som praktický človek a nečítam sprosté filozofické knihy ako ty, sestra.
- TIMEA Brat, nebuď perfídny!
- JULIANA Čo to znamená perfídny?